

ტერმინების განმარტება

ტერმინის დასახელება	განმარტება
Absolute risk reduction აბსოლუტური რისკის შემცირება	The difference in event rates between two groups (one subtracted from the other) in a comparative study. განსხვავება ორ ჯგუფში მოვლენების სიხშირეს შორის (ერთი აკლდება მეორეს) შედარებით კვლევაში.
Abstract აბსტრაქტი	Summary of a study, which may be published alone or as an introduction to a full scientific paper. კვლევის მოკლე შეჯამება, რომელიც შეიძლება გამოქვეყნდეს ცალკე ან როგორც სრული სამეცნიერო სტატიის შესავალი.
Action research მოქმედების კვლევა	An iterative inquiry process that balances problem-solving actions implemented in a collaborative context with data-driven collaborative analysis or research to understand underlying causes, enabling future predictions about personal and organisational change. განმეორებითი გამოკვლევის პროცესი, რომელიც აბალანსებს პრობლემის გადაჭრის ქმედებებს, რაც ხორციელდება მონაცემებზე დაფუძნებული ერთობლივი ანალიზის ან კვლევის ერთობლივ კონტექსტში და მიზნად ისახავს ძირითადი მიზეზების გააზრებას, რაც პერსონალისა და ორგანიზაციის სამომავლო ცვლილებების პროგნოზირების საშუალებას იძლევა
Adjustment შეთანასწორება	A statistical procedure in which the effects of differences in the composition of populations being compared (or treatment given at the same time) are minimised by statistical methods. სტატისტიკური პროცედურა, რომლის დროსაც შესადარებელ პოპულაციებს (ან ერთსა და იმავე დროს ჩატარებულ მკურნალობებს) შორის არსებული განსხვავების ეფექტი მინიმუმამდე დაიყვანება სტატისტიკური მეთოდების მეშვეობით.
Adverse event გვერდითი მოვლენა	An undesirable effect of a health technology. სამედიცინო ტექნოლოგიის არასასურველი ეფექტი
Appraisal of guidelines, research and evaluation (AGREE) გაიდლაინებისა და კვლევების შეფასება (AGREE)	An international collaboration of researchers and policy makers whose aim is to improve the quality and effectiveness of clinical practice guidelines (www.agreecollaboration.org). The AGREE instrument, developed by the group, is designed to assess the quality of clinical guidelines. მკვლევართა და პოლიტიკის შემმუშავებელთა საერთაშორისო თანამშრომლობა, რომელიც მიზნად ისახავს კლინიკური პრაქტიკის გაიდლაინების ხარისხისა და ეფექტურობის გაუმჯობესებას (www.agreecollaboration.org). ჯგუფის მიერ ჩამოყალიბებული “AGREE” ინსტრუმენტი განკუთვნილია კლინიკური გაიდლაინების ხარისხის შეფასებისათვის.
Algorhythm ალგორითმი	A flow chart of the clinical decision pathway described in the guideline, where decision points are represented by boxes, linked with arrows. გაიდლაინში აღწერილი კლინიკური გადაწყვეტილებების

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	მიღების თანმიმდევრობის ამსახველი ბლოკ-სქემა, სადაც გადაწყვეტილებები მოცემულია ისრებით დაკავშირებულ ჩარჩოებში.
Allocation concealment განაწილების დაფარვა	The process used to prevent advance knowledge of group assignment in a RCT. The allocation process should be uninfluenced by the individual making the allocation, by being administrated by someone who is not responsible for recruiting participants. პროცესი, რომელიც გამოიყენება რანდომიზებულ კონტროლირებად კვლევებში ჯგუფებში განაწილების წინასწარ ცოდნის თავიდან ასაცილებლად განაწილების პროცესზე გავლენას არ უნდა ახდენს ინდივიდი, რომელიც აწარმოებს განაწილებას, ამისათვის პროცესის ადმინისტრირებას ახდენს ვინმე, ვინც არ არის პასუხისმგებელი მონაწილეთა აყვანაზე.
Applicability გამოყენებადობა	The degree to which the results of an observation, study or review are likely to hold true in a particular clinical practice setting. თუ რამდენად დიდია ალბათობა იმისა, რომ დაკვირვების, კვლევის ან მიმოხილვის შედეგები შენარჩუნებული იქნება კონკრეტულ კლინიკურ გარემოში.
Arm კვლევის მხარე	Subsection of individuals within a study who receive one particular intervention; for example, the placebo arm. კვლევაში მონაწილე ინდივიდთა ქვეჯგუფი, რომელთაც უტარდებათ ერთი კონკრეტული ინტერვენცია, მაგალითად პლაცებო ჯგუფი (მხარე)
Assessment protocol შეფასების პროტოკოლი	Written instructions for the conduct and analysis of the assessment of a technology. ტექნოლოგიის შეფასების განხორციელებისა და ანალიზის წერილობითი ინსტრუქციები.
Association ასოციაცია	Statistical relationship between two or more events, characteristics or other variables. The relationship may or may not be causal. სტატისტიკური კავშირი ორ ან მეტ მოვლენას, მახასიათებელს ან სხვა ცვლადს შორის. კავშირი შეიძლება იყოს ან არ იყოს მიზეზობრივი.
Audit trail აუდიტის გზა	Records of action to assess practice against standards. Also a record of actions; for example, changes to a draft guideline so that reasons can be apparent to a third party. პრაქტიკის სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასების მიზნით გაკეთებული ჩანაწერი განხორციელებული ქმედებების შესახებ. ასევე, ჩანაწერები ქმედებების შესახებ, მაგალითად, გაიდლაინის სამუშაო ვერსიაში შეტანილი ცვლილებები ისე, რომ მიზეზები ცხადი იყოს მესამე მხარისათვის.
Baseline საწყისი დონე	The initial set of measurements at the beginning of a study (after the run-in period, where applicable), with which subsequent results are compared. პრაქტიკის სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასების მიზნით გაკეთებული ჩანაწერი განხორციელებული ქმედებების შესახებ. ასევე, ჩანაწერები ქმედებების შესახებ, მაგალითად, გაიდლაინის სამუშაო ვერსიაში შეტანილი ცვლილებები ისე, რომ მიზეზები ცხადი იყოს მესამე მხარისათვის.
Before-and-after study	Comparison of findings within a group of study participants before

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	and after an intervention. კვლევის მონაწილეთა ჯგუფში ინტერვენციის წინ და შემდეგ მიღებული მონაცემების შედარება.
Bias სისტემური ცდომილება	Systematic (as opposed to random) deviation of the results of a study from the 'true' results, which is caused by the way the study is designed or conducted. კვლევის შედეგების სისტემური (განსხვავებით შემთხვევითისაგან) გადახრა “ჭეშმარიტი” შედეგებისაგან, რაც გამოწვეულია კვლევის დიზაინის ან ჩატარების თავისებურებით.
Blinding (masking) დაბრმავება (შენიღბვა)	Keeping the study participants, caregivers, researchers and outcome assessors unaware about the interventions to which the participants have been allocated in a study. ვითარება, როდესაც კვლევის მონაწილეებმა, მომვლელებმა, მკვლევარებმა ან შედეგის შემფასებლებმა არ იციან თუ როგორ განაწილდნენ მონაწილეები ინტერვენციების მიხედვით.
Capital costs კაპიტალური ხარჯები	Costs of purchasing major capital assets (usually land, buildings or equipment). Capital costs represent investments at one point in time. ძირითადი აქტივების (ჩვეულებრივ მიწა, შენობები ან აღჭურვილობა) შეძენის ფასი. კაპიტალური ხარჯები წარმოადგენს ერთჯერად ინვესტიციას.
Carer მომვლელი	Someone other than a health professional who is involved in caring for a person with a medical condition. პირი, რომელიც არ არის ჯანდაცვის პროფესიონალი და უვლის ჯანმრთელობის პრობლემის მქონე პირს.
Case-control study შემთხვევა-კონტროლის კვლევა	Comparative observational study in which the investigator selects individuals who have experienced an event (for example, developed a disease) and others who have not (controls), and then collects data to determine previous exposure to a possible cause. მკვლევარი არჩევს ინდივიდებს, კონკრეტული გამოცდილებით (მაგალითად აქვთ დაავადება) და სხვებს, ვისაც არ აქვთ იგი (საკონტროლო პირებს) და შემდეგ აგროვებს მონაცემებს, რომ განსაზღვროს იმყოფებოდნენ თუ არა მანამდე შესაძლო მიზეზის ზემოქმედების ქვეშ.
Case series შემთხვევათა სერია	Report of a number of cases of a given disease, usually covering the course of the disease and the response to treatment. There is no comparison (control) group of patients. ანგარიში მოცემული დაავადების შემთხვევათა გარკვეული რაოდენობის შესახებ, რაც ჩვეულებრივ მოიცავს დაავადების მიმდინარეობას და მკურნალობაზე რეაგირებას. პაციენტების შესადარებელი (საკონტროლო) ჯგუფი არ არის.
Class კლასი	A group of drugs with the same or similar mechanism of action; these drugs may or may not have the same basic chemical structure. However, there may be differences between drugs within a class, for example, in side-effect profile. წამლების ჯგუფი, რომელთაც აქვთ იგივე ან მსგავსი მოქმედების მექანიზმი. მათ შეიძლება ჰქონდეთ ან არ ჰქონდეთ მსგავსი ძირითადი ქიმიური სტრუქტურა. თუმცა, შესაძლოა არსებობდეს განსხვავება ერთი კლასის წამლებს შორის, მაგალითად გვერდითი ეფექტების თვალსაზრისით.

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

Clinical audit კლინიკური აუდიტი	A quality-improvement process that seeks to improve patient care and outcomes through systematic review of care against explicit criteria and the implementation of change. ხარისხის ამაღლების პროცესი, რომლის მიზანია პაციენტის სამედიცინო დახმარების და შედეგების გაუმჯობესება, მკაფიო კრიტერიუმების მიხედვით დახმარების სისტემური მიმოხილვისა და ცვლილებების განხორციელების მეშვეობით.
Clinical effectiveness კლინიკური ეფექტიანობა	The extent to which an intervention produces an overall health benefit in routine clinical practice. რამდენად მოაქვს ინტერვენციას ჯანმრთელობისთვის სარგებელი რუტინულ კლინიკურ პრაქტიკაში
Clinical impact კლინიკური მნიშვნელობა/გავლენა	The effect that a guideline recommendation is likely to have on the treatment, or treatment outcomes, of the target population. გაიდლაინის რეკომენდაციების სავარაუდო გავლენა სამიზნე პოპულაციის მკურნალობაზე ან მკურნალობის შედეგზე.
Cluster კლასტერი	A closely grouped series of events or cases of a disease or other related health phenomena with well-defined distribution patterns, in relation to time or place or both. Alternatively, a grouped unit for randomisation. მჭიდროდ დაჯგუფებული მოვლენების ან დაავადების შემთხვევების ან ჯანმრთელობის სხვა შესაფერისი ფენომენების სერია, დროსა და ადგილის ან ორივეს მიხედვით კარგად განსაზღვრული განაწილებით. ალტერნატიულად, რანდომიზაციისათვის დაჯგუფებული ერთეული.
Cochrane library კოკრენის ბიბლიოთეკა	A regularly updated electronic collection of evidence-based medicine databases, including the Cochrane Database of Systematic Reviews. მტკიცებულებებზე დაფუძნებული მედიცინის მონაცემთა ბაზების რეგულარულად განახლებადი ელექტრონული კოლექცია, რომელიც მოიცავს კოკრენის სისტემური მიმოხილვების მონაცემთა ბაზას.
Cochrane review კოკრენის მიმოხილვა	A systematic review of the evidence from RCTs relating to a particular health problem or healthcare intervention, produced by the Cochrane Collaboration. Available electronically as part of the Cochrane Library. ჯანმრთელობის კონკრეტულ პრობლემასთან ან სამედიცინო ჩარევასთან დაკავშირებული რანდომიზებული კონტროლირებადი კვლევის საფუძველზე მიღებული მტკიცებულებების სისტემური მიმოხილვა, რომელსაც აწარმოებს კოკრენის კოლაბორაცია. ისინი ხელმისაწვდომია ელექტრონული სახით, როგორც კოკრენის ბიბლიოთეკის შემადგენელი ნაწილი.
Cohort study კოჰორტული კვლევა	A retrospective or prospective follow-up study. People to be followed up are grouped on the basis of whether or not they have been exposed to a suspected risk factor or intervention. A cohort study can be comparative, in which case two or more groups are selected on the basis of differences in their exposure to the health technology of interest. რეტროსპექტული ან პროსპექტული კვლევა. ადამიანები, რომელთა მეთვალყურეობაც უნდა მოხდეს ჯგუფდებიან იმის მიხედვით არიან თუ არა სავარაუდო რისკ ფაქტორის ან

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	ინტერვენციის ზემოქმედების ქვეშ. კოჰორტული კვლევა შეიძლება იყოს შედარებითი. ასეთ შემთხვევაში ორი ან მეტი ჯგუფი შეირჩევა განსახილველი ჯანდაცვითი ტექნოლოგიის ზემოქმედების განსხვავების საფუძველზე.
Comments table კომენტარების ცხრილი	Table to show all the comments and responses generated as part of the consultation process. ცხრილი, რომელიც ასახავს კონსულტაციის პროცესში მიღებულ ყველა კომენტარებსა და გამოხმაურებებს.
Comorbidity თანმხლების დაავადება	Co-existence of a disease, or more than one disease, in a person in addition to the disease being studied or treated. როდესაც პირს ერთდროულად აქვს სხვა დაავადების ან ერთზე მეტი დაავადება გარდა იმისა, რომლის შესწავლა ან მკურნალობა ხდება.
Comparability შედარებადობა	Similarity of groups in terms of characteristics likely to affect study results (such as health status or age). ჯგუფებს შორის მსგავსება იმ მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც სავარაუდოდ გავლენას ახდენენ კვლევის შედეგებზე (მაგალითად, ჯანმრთელობის მდგომარეობა ან ასაკი).
Comparator შესადარებელი ინტერვენცია	The standard intervention against which an intervention is compared in a study. The comparator can be no intervention; for example, best supportive care. სტანდარტული ინტერვენცია, რომელსაც უნდა შედარდეს საკვლევი ინტერვენცია. „შესადარებელ ინტერვენციად“ შეიძლება ჩაითვალოს ინტერვენციის არ არსებობა, მაგალითად, საუკეთესო სიმპტომური დახმარება.
Conceptual frame კონცეპტუალური ჩარჩო	A theoretical structure of assumptions, principles, and rules that holds together the ideas comprising a broad concept. ვარაუდების, პრინციპების და წესების თეორიული სტრუქტურა, რომელიც აერთიანებს ფართო კონცეპციაში შემავალ იდეებს.
Conceptual model კონცეპტუალური მოდელი	A descriptive model of a system based on qualitative assumptions about its elements, their interrelationships, and system boundaries. სისტემის აღწერილობითი მოდელი, რომელიც ეფუძნება თვისობრივ ვარაუდებს მისი შემადგენელი ელემენტების, მათი ურთიერთკავშირის და სისტემის საზღვრების შესახებ.
Confidence interval სარწმუნოების ინტერვალი (CI)	A range of values for an unknown population parameter with a stated ‘confidence’ (conventionally 95%) that it contains the true value. The interval is calculated from sample data, and generally straddles the sample estimate. The ‘confidence’ value means that if the method used to calculate the interval is repeated many times, then that proportion of intervals will actually contain the true value. უცნობი პოპულაციური პარამეტრის მნიშვნელობათა (სიდიდეთა?) დიაპაზონი, რომელიც განსაზღვრული „სარწმუნოებით“ (ჩვეულებრივ 95%) მოიცავს ჭეშმარიტ მნიშვნელობას. მნიშვნელობის „სარწმუნოება“ გულისხმობს, რომ თუ ინტერვალის გამოსათვლელად გამოყენებული მეთოდი მრავალჯერ განმეორდება, მაშინ ინტერვალების ეს პროპორცია რეალურად მოიცავს ჭეშმარიტ მნიშვნელობას.
Confounding დამაბნეველი	In a study, confounding occurs when the effect of an intervention on an outcome is distorted as a result of an association between the

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

(დამამახინჯებელი) ფაქტორი	population or intervention or outcome and another factor (the ‘confounding variable’) that can influence the outcome independently of the intervention under investigation. კვლევაში “დაბნევა” ხდება, როდესაც ინტერვენციის გავლენა გამოსავალზე დამახინჯებელია (შეცვლილია?) პოპულაციის, ან ინტერვენციის ან გამოსავლის ასოციაციით სხვა ფაქტორთან (დამაბნეველი ცვლადთან), რომელსაც დამოუკიდებლად შეუძლია გავლენა იქონიოს საკვლევ ინტერვენციაზე.
Concensus methods კონსენსუსის მიღწევის მეთოდები	Techniques that aim to reach an agreement on a particular issue. Formal consensus methods include Delphi and nominal group techniques, and consensus development conferences. In the development of clinical guidelines, consensus methods may be used where there is a lack of strong research evidence on a particular topic. Expert consensus methods aim to reach agreement between experts in a particular field. ტექნიკა, რომელიც გამოიყენება კონკრეტულ საკითხზე შეთანხმების მიღწევის მიზნით. კონსენსუსის მიღწევის ფორმალური მეთოდები მოიცავს დელფის და ნომინალური ჯგუფის ტექნიკას, და კონსენსუსის მისაღწევ კონფერენციებს. კლინიკური გაიდლაინების შემუშავებისას კონსენსუსის მიღწევის მეთოდები შეიძლება გამოყენებული იყოს კონკრეტულ თემაზე კვლევის მკაფიო მტკიცებულებების ნაკლებობის შემთხვევაში. ექსპერტთა კონსენსუსის მიღწევის მეთოდები მიზნად ისახავს ექსპერტთა შორის შეთანხმების მიღწევას კონკრეტულ სფეროში.
Consultancy კონსულტაცია	A stage during the development of the guideline, when organisations can comment on draft guideline გაიდლაინის შემუშავების ეტაპი, როდესაც ორგანიზაციებს შეუძლიათ კომენტარების გაკეთება გაიდლაინის სამუშაო ვერსიასთან დაკავშირებით.
Control კონტროლი	An explicitly defined comparator against which the effects of an intervention are compared in a clinical study. მკაფიოდ ჩამოყალიბებული შესადარებელი ინტერვენცია, რომელსაც კლინიკური კვლევის დროს უნდა შედარდეს ინტერვენციის ეფექტი.
Cost-effectiveness analysis ხარჯთ-ეფექტიანობის ანალიზი	An economic study design in which consequences of different interventions are measured using a single outcome, usually in ‘natural’ units (for example, life-years gained, deaths avoided, heart attacks avoided, cases detected). Alternative interventions are then compared in terms of cost per unit of effectiveness. ეკონომიკური ტიპის კვლევა. რომლის დროსაც სხვადასხვა ინტერვენციების შედეგები იზომება ერთი გამოსავლის მიხედვით, ჩვეულებრივ “ზუნებრივი” ერთეულებით (მაგალითად, შემენილი სიცოცხლის წლები, თავიდან აცილებული სიკვდილის შემთხვევები, თავიდან აცილებული გულის შეტევები, იდენტიფიცირებული შემთხვევები). შემდეგ ალტერნატიული ინტერვენციების შედარება ხდება ეფექტიანობის ერთეულის ფასის მიხედვით.
Cost-effectiveness model ხარჯთ-ეფექტიანობის მოდელი	An explicit mathematical framework, which is used to represent clinical decision problems and incorporate evidence from a variety of sources in order to estimate costs and health outcomes. მკაფიოდ განსაზღვრული მათემატიკური ჩარჩო, რომელიც

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	გამოიყენება კლინიკური გადაწყვეტილების წარმოსადგენად და მოიცავს სხვადასხვა წყაროდან აღებულ მტკიცებულებებს ფასისა და ჯანმრთელობის გამოსავლის შეფასებისათვის.
Cost-utility analysis ხარჯთ-უტილიტარული ანალიზი (CUA)	A form of cost-effectiveness analysis in which the units of effectiveness are QALYs. ხარჯთ-ეფექტიანობის ანალიზის ფორმა, როდესაც ეფექტიანობის ერთეული ხარისხიანი სიცოცხლის წლებია.
Decision model გადაწყვეტილების მოდელი	An evaluation that can be used to quantitatively assess the benefits and harms of an intervention. შეფასება, რომლის გამოყენებაც შესაძლებელია ინტერვენციის სარგებლისა და ზიანის რაოდენობრივი შეფასებისათვის.
Discounting	Costs and perhaps benefits incurred today have a higher value than costs and benefits occurring in the future. Discounting health benefits reflects individual preference for benefits to be experienced in the present rather than the future. Discounting costs reflects individual preference for costs to be experienced in the future rather than the present. ფასი და შესაძლოა სარგებელი დღეს უფრო მაღალია ვიდრე ფასი და სარგებელი მომავალში. ჯანმრთელობის სარგებლის დისკონტირება ასახავს სარგებლის არჩევანს, რომელსაც ინდივიდი უპირატესობას ანიჭებს უფრო ამჟამად, ვიდრე მომავალში. ხარჯების დისკონტირება ასახავს ხარჯების არჩევანს, რასაც ადამიანი უპირატესობას მიანიჭებს მომავალში და არა ამჟამად.
Dosage დოზა	The prescribed amount of a drug to be taken, including the size and timing of the doses. წამლის დანიშნული რაოდენობა, ერთჯერადად მისაღები რაოდენობისა და ჯერადობის ჩათვლით.
Drop-out დანაკარგები	A participant who withdraws from a clinical trial before the end. მონაწილე, რომელიც ეთიშება კლინიკურ კვლევას მის დასრულებამდე.
Economic evaluation ეკონომიკური შეფასება	Comparative analysis of alternative health strategies (interventions or programmes) in terms of both their costs and consequences. ალტერნატიული ჯანდაცვითი სტრატეგიების (ინტერვენციების ან პროგრამების) შედარებითი ანალიზი, როგორც ფასის ასევე შედეგების მიხედვით.
Effect (in effect measure, treatment effect, estimate of effect, effect size) ეფექტი	The observed association between interventions and outcomes or a statistic to summarise the strength of the observed association. ინტერვენციებსა და შედეგებს შორის გამოვლენილი ასოციაცია (კავშირი) ან მისი სიძლიერის ამსახველი სტატისტიკური მონაცენები.
Effectiveness ეფექტიანობა	See 'Clinical effectiveness' იხ. კლინიკური ეფექტიანობა
Efficacy მიზნობრივი ეფექტიანობა	The extent to which an intervention is active when studied under controlled research conditions. ინტერვენციის აქტიურობის დონე კვლევის კონტროლირებად პირობებში.
Epidemiological study ეპიდემიოლოგიური კვლევა	The study of a disease within a population, defining its incidence and prevalence and examining the roles of external influences (for

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	example, infection, diet) and interventions. დაავადებას კვლევა პოპულაციაში, რომელიც განსაზღვრავს მის ინციდენტობასა და პრევალენტობას და შეისწავლის გარე ზემოქმედების (მაგალითად, ინფექცია, დიეტა) და ინტერვენციების როლს.
Equity თანასწორობა	Fair distribution of resources or benefits. რესურსების ან სარგებლის სამართლიანი განაწილება.
Evidence მტკიცებულება	Information on which a decision or guidance is based. Evidence is obtained from a range of sources, including RCTs, observational studies and expert opinion (of clinical professionals and/or patients). ინფორმაცია, რომელსაც ეფუძნება გადაწყვეტილება ან რეკომენდაცია. მტკიცებულება მოიპოვება სხვადასხვა წყაროებიდან, როგორცაა რანდომიზებული კონტროლირებადი კვლევები, ობსერვაციული კვლევები და ექსპერტთა თვალსაზრისი (კლინიკური პრაქტიკის მქონე პროფესიონალების და/ან პაციენტების)
Evidence profile მტკიცებულებების პროფილი	A table summarising, for each important clinical outcome, the quality of the evidence and the outcome data (part of the GRADE approach; see appendix K). ცხრილი, რომელიც ყოველი მნიშვნელოვანი კლინიკური შედეგისათვის აჯამებს მტკიცებულებათა ხარისხს და შედეგის ამსახველ მონაცემებს.
Evidence table მტკიცებულებების ცხრილი	A table summarising the results of a collection of studies which, taken together, represent the evidence supporting a particular recommendation or series of recommendations in a guideline. ცხრილი, რომელიც აჯამებს კვლევების ნაკრებს, რომლებიც ერთობლივად წარმოადგენენ გაიდლაინის კონკრეტული რეკომენდაციის ან რეკომენდაციათა სერიის მხარდამჭერ მტკიცებულებას.
Evidence statement მტკიცებულების მომცველი დებულება	A brief summary of one finding from a review of evidence that a clinical guideline or piece of public health guidance is based on. მტკიცებულებათა მიმოხილვის ერთი ისეთი დასკვნის მოკლე ანგარიში, რომელსაც ეყრდნობა კლინიკური გაიდლაინი ან საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის რეკომენდაცია.
Exclusion criteria გამორიცხვის კრიტერიუმები კვლევებისთვის	Explicit standards used to decide which studies should be excluded from consideration as potential sources of evidence. მკაფიო სტანდარტები, რომელიც გამოიყენება გადაწყვეტილების მიღებისას თუ რომელი კვლევები არ უნდა იყოს განხილული, როგორც მტკიცებულების პოტენციური წყარო.
Exclusion criteria გამორიცხვის კრიტერიუმები კვლევის მონაწილეებისთვის	Criteria that define who is not eligible to participate in a clinical study. კრიტერიუმები, რომლებიც განსაზღვრავს თუ ვინ არ არის შესაფერისი კლინიკურ კვლევაში მონაწილეობისათვის.
Expert adviser ექსპერტი მრჩეველი	A person who has specialist knowledge in a particular area related to a clinical guideline. The expert adviser attends GDG meetings to give advice, but is not a full member of the group. პირი, რომელსაც აქვს სპეციალისტის შესაბამისი ცოდნა კლინიკურ გაიდლაინთან დაკავშირებულ კონკრეტულ სფეროში. ექსპერტი მრჩეველი ესწრება გაიდლაინის სამუშაო

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	ჯგუფის შეკრებებს რომ გაუწიოს რჩევა, მაგრამ არ არის ჯგუფის სრული წევრი.
Expert consensus ექსპერტთა კონსენსუსი	See 'Consensus methods'. იხ. კონსენსუსის მიღწევის მეთოდები
Extrapolation ექსტრაპოლაცია	In data analysis, predicting the value of a parameter outside the range of observed values. მონაცემთა ანალიზის დროს, პარამეტრის მნიშვნელობის პროგნოზირება კვლევის დროს მიღებული მნიშვნელობების დიაპაზონის გარეთ.
Facilitator ფასილიტატორი	An individual whose role is to promote the effective functioning of the group. ინდივიდი, რომლის როლი გულისხმობს ჯგუფის ეფექტური ფუნქციონირების ხელშეწყობას.
False positive ცრუ დადებითი	Positive diagnostic test result in a subject who does not possess the attribute for which the test is conducted. The incorrect labelling of a healthy person following screening. In statistics, sometimes called a type I error. დიაგნოსტიკური ტესტის დადებითი შედეგები იმ პირის გამოკვლევისას, რომელსაც არ აქვს ის მახასიათებელი, რომლის დასადგენადაც ჩატარდა ტესტი. სკრინინგის შედეგად ჯანმრთელი პირის არასწორი მიკუთვნება გარკვეული კატეგორიისადმი. სტატისტიკაში, ზოგჯერ ეწოდება I ტიპის შეცდომა.
Follow-up დაკვირვება	Observation over a period of time of an individual, group or initially defined population whose appropriate characteristics have been assessed in order to observe changes in health status or health-related variables. ინდივიდის, ჯგუფის ან წინასწარ განსაზღვრული პოპულაციის მეთვალყურეობა დროთა განმავლობაში, რომელთა სათანადო მახასიათებლები ფასდება ჯანმრთელობის სტატუსის ან ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ცვლადების ცვლილების დასადგენად.
Generalizability განზოგადების შესაძლებლობა	The extent to which the results of a study based on measurement in a particular patient population and/or a specific context hold true for another population and/or in a different context. In this instance, this is the degree to which the guideline recommendation is applicable across both geographical and contextual settings. For instance, guidelines that suggest substituting one form of labour for another should acknowledge that associated costs might vary across the country. რამდენად მიესადაგება პაციენტთა კონკრეტულ პოპულაციასა და/ან სპეციფიკურ კონტექსტში ჩატარებული კვლევის მონაცემები სხვა პოპულაციასა და/ან განსხვავებულ კონტექსტს. ამ შემთხვევაში, რამდენად გამოყენებადია გაიდლაინის რეკომენდაციები გეოგრაფიული და კონტექსტუალური თავისებურებების გათვალისწინებით. მაგალითად, როდესაც გაიდლაინი შრომის ერთი სახის მეორეთი შეცვლას გთავაზობს, გათვალისწინებული უნდა იყოს, რომ ამის ფასი ქვეყნის მასშტაბით განსხვავებული იქნება.
Generic name	The general non-proprietary name of a drug or device.

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

გენერიკული სახელი	წამლის ან მოწყობილობის ზოგადი არა დაპატენტებული სახელი.
Goodness-of-fit	How well a statistical model or distribution compares with the observed data. რამდენად კარგად დარდება სტატისტიკური მოდელი ან განაწილება მიღებულ მონაცემებს.
GRADE (Grading of recommendations assessment, development and evaluation) რეკომენდაციების შეფასება, შემუშავება და რანჟირება	A systematic and explicit approach to grading the quality of evidence and the strength of recommendations. მტკიცებულებების ხარისხის და რეკომენდაციების სიმტკიცის რანჟირების სისტემური და მკაფიოდ განსაზღვრული მეთოდი.
Grading evidence მტკიცებულებათა დახარისხება	A code given to a study or other evidence, indicating the quality and generalisability of the research. The highest grade evidence will usually be obtained from RCTs. კოდი, რომელიც ენიჭება კვლევას ან სხვა მტკიცებულებას და მიუთითებს მის ხარისხსა და განზოგადებადობაზე. უმაღლესი რანგის მტკიცებულება ჩვეულებრივ მიიღება რანდომიზებული კონტროლირებადი კვლევებით.
Grey literature რუხი ლიტერატურა	Reports that are unpublished or have limited distribution, and are not included in the common bibliographic retrieval systems. ანგარიშები, რომლებიც არ არის გამოქვეყნებული ან შეზღუდული რაოდენობითაა გავრცელებული, და არ არის შეტანილი ჩვეულებრივ ბიბლიოგრაფიულ საძიებო სისტემებში.
Guideline development group გაიდლაინის სამუშაო ჯგუფი	A group of healthcare professionals, patients, carers and technical staff who develop the recommendations for a clinical guideline. The group writes draft guidance, and then revises it after a consultation with organisations registered as stakeholders. ჯანდაცვის პროფესიონალთა, პაციენტთა, მომვლელთა და ტექნიკური პერსონალისაგან შემდგარი ჯგუფი, რომელიც შეიმუშავებს კლინიკური გაიდლაინის რეკომენდაციებს. ჯგუფი ქმნის გაიდლაინის სამუშაო ვერსიას, და გადახედავს მას დაინტერესებულ მხარეებად რეგისტრირებულ ორგანიზაციებთან კონსულტაციის შემდეგ.
Handsearch/handsearching ხელით ძიება	The planned searching of a journal page-by-page (by hand) to identify reports of studies to answer review questions ¹ ქურნალის ფურცელ-ფურცელ ძიება (ხელით) განსახილველი შეკითხვების შესაბამისი ანგარიშების მოპოვების მიზნით. ¹ ¹ Cochrane Collaboration, 'Glossary of Cochrane Collaboration and research terms' [online]. Available from: www.cochrane.org/resources/glossary.htm [accessed 28 July 2008].
Harm ზიანი	Adverse effects of an intervention. ინტერვენციის არასასურველი შედეგი
Health technology ჯანმრთელობის ტექნოლოგია	Any method used by those working in health services to promote health, prevent and treat disease, and improve rehabilitation and long-term care. Technologies in this context are not confined to new drugs or pieces of sophisticated equipment. ნებისმიერი მეთოდი, რომელიც გამოიყენება სამედიცინო სამსახურების მიერ ჯანმრთელობის ხელშეწყობის, დაავადებათა პრევენციის და მკურნალობის, რეაბილიტაციისა

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	და გრძელ-ვადიანი დახმარების გაუმჯობესების მიზნით. ტექნოლოგია ამ კონტექსტში არ შემოიფარგლება მხოლოდ ახალი წამლებით ან დახვეწილი აღჭურვილობით.
Health-related quality of life ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული სიცოცხლის ხარისხი	A combination of an individual's physical, mental and social well-being; not merely the absence of disease. ინდივიდის ფიზიკური, ფსიქიკური და სოციალური კეთილდღეობის ერთობლიობა და არა მხოლოდ დაავადებათა არარსებობა.
Heterogeneity ჰეტეროგენულობა	Used in meta-analyses and systematic reviews when the results or estimates of effects of a treatment from separate studies seem to be very different (for example, the size of treatment effects may vary across studies, or some studies may indicate beneficial treatment effects where others suggest adverse treatment effects). Such results may occur because of differences between studies in terms of the patient populations, outcome measures or definition of variables. გამოიყენება მეტა-ანალიზისა და სისტემური მიმოხილვის დროს, როდესაც ცალკეული კვლევებით მიღებული მკურნალობის შედეგები ან ეფექტის მიახლოებითი მნიშვნელობა ძალიან განსხვავებული ჩანს (მაგალითად, მკურნალობის ეფექტის სიდიდე შეიძლება ცვალებადობდეს კვლევების მიხედვით, ან ზოგიერთი კვლევა შეიძლება მიუთითებდეს მკურნალობის დადებით ეფექტს, ხოლო სხვა – უარყოფითს). ასეთი შედეგები შეიძლება განპირობებული იყოს კვლევების განსხვავებით პაციენტთა პოპულაციის, გამოსავლის საზომთა ან ცვლადების განსაზღვრების თვალსაზრისით.
Hypothesis ჰიპოთეზა	A supposition made as a starting point for further investigation. ვარაუდი, რომელიც წარმოადგენს შემდგომი კვლევის ამოსავალ წერტილს.
Implementation დანერგვა	Introducing the use of guidance recommendations in practice. გაიდლაინის რეკომენდაციების პრაქტიკაში გამოყენება.
Inclusion criteria შეტანის კრიტერიუმები	Explicit criteria used to decide which studies should be considered as potential sources of evidence. მკაფიო კრიტერიუმები, რომლებიც გამოიყენება იმის გადასაწყვეტად, თუ რომელი კვლევები უნდა ჩაითვალოს მტკიცებულებათა პოტენციურ წყაროს.
Incremental analysis ინკრემენტული ანალიზი	The analysis of additional costs and additional clinical outcomes with different interventions. სხვადასხვა ინტერვენციების დამატებითი ხარჯებისა და დამატებითი კლინიკური გამოსავლის ანალიზი.
Incremental cost-effectiveness ratio ინკრემენტული ხარჯთ-ეფექტიანობის კოეფიციენტი	The difference in the mean costs in the population of interest divided by the differences in the mean outcomes in the population of interest. მოცემული პოპულაციისათვის საშუალო ფასების სხვაობა გაყოფილი ამავე პოპულაციისათვის საშუალო გამოსავლის სხვაობაზე.
Index ინდექსი (მაჩვენებელი)	In epidemiology and related sciences, this word usually means a rating scale, for example, a set of numbers derived from a series of observations of specified variables. Examples include the various health status indices, and scoring systems for severity or stage of

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	cancer. ეპიდემიოლოგიასა და მასთან დაკავშირებულ მეცნიერებებში, ეს სიტყვა, ჩვეულებრივ, ნიშნავს რანჟირების შკალას, მაგალითად, რიცხვების ნაკრები, რომელიც მიღებულია კონკრეტულ ცვლადებზე დაკვირვებათა სერიის შედეგად. ამის მაგალითებია ჯანმრთელობის სტატუსის სხვადასხვა მაჩვენებლები და სიმსივნის სიმძიმის ან სტადიის ქულობრივი შეფასების სისტემები.
Index test ინდექს ტესტი	The test being evaluated in a study to compare it with the best available test (the reference standard). ტესტი, რომელიც ფასდება კვლევაში არსებულ საუკეთესო ტესტთან (რეფერენს სტანდარტი) შედარებით
Indirect comparison არაპირდაპირი შედარება	An analysis that compares interventions that have not been compared directly within a head-to-head, randomised trial. ანალიზი, რომელიც ადარებს ინტერვენციებს, რომელთა პირდაპირი შედარება არ მომხდარა რანდომიზებული კვლევის მეშვეობით.
Intention-to-treat analysis (ITT analysis) განზრახული მკურნალობის ანალიზი	An analysis of the results of a clinical study in which the data are analysed for all study participants as if they had remained in the group to which they were randomised, regardless of whether or not they remained in the study until the end, crossed over to another treatment or received an alternative intervention. კლინიკური კვლევის შედეგების ანალიზი, რომლის დროსაც კვლევის ყველა მონაწილის მონაცემების ანალიზი ხდება ისე, თითქოს ისინი დარჩნენ იმ ჯგუფში, რომელშიც იყვნენ განაწილებულნი, მიუხედავად იმისა დარჩნენ ისინი კვლევაში მის დასრულებამდე თუ არა, გადავიდნენ სხვა მკურნალობაზე ან ალტერნატიულ ინტერვენციაზე თუ არა.
Intermediate outcome შუალედური შედეგები	Outcomes that are related to the outcome of interest but may be more easily assessed within the context of a clinical study; for example, blood pressure reduction is related to the risk of a stroke. შედეგები, რომლებიც უკავშირდება საკვლევ შედეგს, მაგრამ შეიძლება უფრო ადვილად შეფასდეს კლინიკური კვლევის კონტექსტში, მაგალითად, სისხლის წნევის შემცირება უკავშირდება ინსულტის რისკს.
Internal validity შიდა ვალიდურობა	The degree to which the results of a study are likely to approximate the ‘truth’ for the participants recruited in a study (that is, are the results free from bias?). It refers to the integrity of the design and is a prerequisite for applicability (external validity) of a study’s findings. See ‘External validity’. სავარაუდოდ რამდენად უახლოვდება კვლევის შედეგები კვლევის მონაწილეთა “ჭეშმარიტ” მონაცემებს (ანუ არის შედეგები ცდომილებისაგან თავისუფალი?). იგი უკავშირდება დიზაინის სრულყოფილებას და კვლევის გამოყენებადობის (გარე ვალიდურობის) წინაპირობაა. იხ. გარე ვალიდურობა.
Life-years gained მოპოვებული სიცოცხლის წლები	Average years of life gained per person as a result of the intervention. ინტერვენციის შედეგად ერთი პირის მიერ საშუალოდ შეძენილი სიცოცხლის წლები.
Likelihood ratio	The ratio of the probability that an individual with a condition has a specified test result to the probability that an individual without the

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

ალბათობის კოეფიციენტი	condition has the same specified test result. თანაფარდობა, რომლის მრიცხველი არის ალბათობა იმისა, რომ გარკვეული მდგომარეობის მქონე ინდივიდისთვის ტესტის ჩატარებით მიიღება გარკვეული შედეგი და მრიცხველი არის ალბათობა იმისა, რომ ინდივიდს, რომელსაც არ აქვს ეს მდგომარეობა ექნება ტესტის იგივე შედეგი.
Medical devices სამედიცინო მოწყობილობა	All products, except medicines, used in healthcare for the diagnosis, prevention, monitoring or treatment of illness or handicap. ყველა პროდუქტი, გარდა წამლებისა, რომლებიც გამოიყენება ჯანდაცვაში დაავადების ან ინვალიდობის დიაგნოსტიკის, პრევენციის, მონიტორინგის ან მკურნალობის.
MeSH (medical subject headings)	The US National Library of Medicine's controlled vocabulary thesaurus used for indexing articles from biomedical journals for databases such as MEDLINE. აშშ მედიცინის ეროვნული ბიბლიოთეკის კონტროლირებადი ლექსიკონი, რომელიც გამოიყენება MEDLINE-ის მსგავსი მონაცემთა ბაზებისათვის ბიოსამედიცინო ჟურნალებიდან სტატიების ინდექსაციისათვის.
Meta-analysis მეტა-ანალიზი	A statistical technique for combining (pooling) the results of a number of studies that address the same question and report on the same outcomes to produce a summary result. The aim is to derive more precise and clear information from a large data pool. It is generally more likely to reliably confirm or refute a hypothesis than the individual trials. სტატისტიკური ტექნიკა, რომელიც გამოიყენება ჯამური შედეგის მიღების მიზნით რამოდენიმე ისეთი კვლევის შედეგის კომბინირებისათვის, რომლებიც ეხება ერთსა და იმავე საკითხს და მიუთითებს ერთსა და იმავე გამოსავალს. ეს მიზნად ისახავს ფართო მონაცემთა ნაკრებიდან უფრო ზუსტი და ნათელი ინფორმაციის მიღებას. ზოგადად, სავარაუდოა ჰიპოთეზის უფრო სანდოდ დადასტურება ან უარყოფა, ვიდრე ინდივიდუალური კვლევის საფუძველზე.
Mixed treatment analysis მკურნალობის შერეული ანალიზი	An analysis that compares two or more interventions using a combination of direct evidence (from head-to-head trials of the interventions of interest) and indirect evidence (trials that do not compare the interventions of interest directly in head-to-head trials). ანალიზი, რომელიც ადარებს ორ ან მეტ ინტერვენციას პირდაპირი და არაპირდაპირი მტკიცებულებების კომბინაციის გამოყენებით.
Multivariate model მულტივარიანტული მოდელი	A statistical model for analysis of the relationship between two or more predictor (independent) variables and the outcome (dependent) variable. სტატისტიკური მოდელი ორ ან მეტ პრედიქტორ (დამოუკიდებელ) ცვლადსა და შედეგის (დამოკიდებულ) ცვლადს შორის ურთიერთკავშირის ანალიზისათვის.
Narrative summary მოკლე შინაარსი	Summary of findings given as a written description. შედეგების მოკლე წერილობითი აღწერილობა
Negative predictive value უარყოფითი პროგნოზული	The proportion of individuals with a negative test result who do NOT have the disease. ტესტის უარყოფითი პასუხის მქონე ინდივიდთა პროპორცია,

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

ღირებულება	ვისაც არ აქვს დაავადება.
Number needed to harm რაოდენობა, რომელსაც შეიძლება ვავნოთ	The average number of people from a defined population that would need to be treated with a specific intervention for a given period of time to cause one additional adverse outcome. განსაზღვრული პოპულაციის ადამიანთა საშუალო რაოდენობა, ვისაც უნდა ჩაუტარდეს გარკვეული ინტერვენცია დროის მოცემულ პერიოდში იმისათვის, რომ გამოიწვიოს ერთი დამატებითი არასასურველი გამოსავალი.
Number needed to treat (NNT) მკურნალობისთვის საჭირო რაოდენობა	The number of patients that on average must be treated to prevent a single occurrence of the outcome of interest. პაციენტთა რაოდენობა, რომელთაც უნდა ჩაუტარდეთ მკურნალობა განსაზღვრული გამოსავლის ერთი შემთხვევის თავიდან ასაცილებლად.
Observational study ობსერვაციული კვლევა	Retrospective or prospective study in which the investigator observes the natural course of events with or without control groups; for example, cohort studies and case-control studies. რეტროსპექტული ან პროსპექტული კვლევა, რომლის დროსაც მკვლევარი აკვირდება მოვლენების ბუნებრივ განვითარებას საკონტროლო ჯგუფის არსებობის ან არარსებობის პირობებში, მაგალითად, კოჰორტული ან შემთხვევა-კონტროლის ტიპის კვლევები.
Odds ratio შანსების თანაფარდობა	A measure of treatment effectiveness. The odds of an event happening in the treatment group, expressed as a proportion of the odds of it happening in the control group. The 'odds' is the ratio of non-events to events. მკურნალობის ეფექტურობის საზომი. მკურნალობის ჯგუფში მოვლენის განვითარების შანსი, გამოხატული თანაფარდობით საკონტროლო ჯგუფში იგივეს შანსთან. “შანსი” არის თანაფარდობა მოვლენის არარსებობის სიხშირისა არსებობასთან.
Off-label	A drug or device used treat a condition or disease for which it is not specifically licensed. წამალი ან მოწყობილობა, რომელიც გამოიყენება ისეთი მდგომარეობის ან დაავადების სამკურნალოდ, რომლისათვისაც მას არ აქვს ლიცენზია.
Operating costs საოპერაციო ხარჯები	Ongoing costs of carrying out an intervention, excluding capital costs. ინტერვენციის ჩატარების მიმდინარე ხარჯები, კაპიტალური ხარჯების გარდა.
Opportunity cost ალტერნატივის ღირებულება	The opportunity cost of investing in a healthcare intervention is the other healthcare programmes that are displaced by its introduction. This may be best measured by the health benefits that could have been achieved had the money been spent on the next best alternative healthcare intervention. ჯანდაცვით ინტერვენციაში ინვესტირების ალტერნატივის ღირებულება არის სხვა სამედიცინო პროგრამა, რომელიც ჩაანაცვლა ამ ინტერვენციამ. ამის საუკეთესო საზომია სარგებელი ჯანმრთელობისათვის, რომლის მიღწევაც შეიძლებოდა შემდეგ საუკეთესო ალტერნატივაზე ფულის დახარჯვის შემთხვევაში.

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

Outcome გამოსავალი	Measure of the possible results that may stem from exposure to a preventative or therapeutic intervention. Outcome measures may be intermediate or final endpoints. See ‘Intermediate outcome’. პრევენციული ან სამკურნალო ინტერვენციის შესაძლო შედეგის საზომი. გამოსავლის საზომი შეიძლება იყოს შუალედური ან საბოლოო შედეგი.
p-values p-სიდიდე	The probability that an observed difference could have occurred by chance, assuming that there is in fact no underlying difference between the means of the observations. If the probability is less than 1 in 20, the P value is less than 0.05; a result with a P value of less than 0.05 is conventionally considered to be ‘statistically significant’. ალბათობა იმისა, რომ გამოვლენილი განსხვავება შეიძლება შემთხვევითი იყოს, რაც გულისხმობს რომ სინამდვილეში ასეთი განსხვავება არ არსებობს. თუ ალბათობა 20 შემთხვევაში 1-ზე ნაკლებია, მაშინ P-სიდიდე 0.05-ზე ნაკლებია. შედეგი, როდესაც P-სიდიდე 0.05-ზე ნაკლებია პირობითად ითვლება “სტატისტიკურად სარწმუნოდ”.
Patent პატენტი	An official licence that confers a company the sole right, for a defined period, to make, use and sell a particular item it has invented/discovered. ოფიციალური ლიცენზია, რომელიც ადასტურებს, რომ კომპანიას აქვს ერთპიროვნული უფლება, გარკვეული დროის განმავლობაში, აწარმოოს, გამოიყენოს და გაყიდოს მის მიერ შექმნილი/აღმოჩენილი კონკრეტული პროდუქტი.
Peer review ექსპერტული შეფასება	A process where research is scrutinised by experts that have not been involved in the design or execution of the studies. პროცესი, როდესაც კვლევა შეისწავლება ექსპერტთა მიერ, რომლებიც არ მონაწილეობდნენ კვლევის დაგეგმვასა ან შესრულებაში.
Placebo პლაცებო	An inactive and physically identical medication or procedure used as a comparator in controlled clinical trials. არააქტიური და ფიზიკურად იდენტური წამალი ან პროცედურა, რომელიც გამოიყენება კონტროლირებად კლინიკურ კვლევებში კომპარატორის სახით.
Positive predictive value დადებითი პროგნოზული ღირებულება	The proportion of individuals with a positive test result who actually have the disease. ინდივიდთა ნაწილი ტესტის დადებითი შედეგით, რომელთაც რეალურად აქვთ დაავადება.
Pre-publication check შემოწმება გამოქვეყნებამდე	A new step in the clinical guideline development process that enables registered stakeholders to raise concerns about factual errors that may exist in a guideline after consultation and before its publication. ახალი ნაბიჯი კლინიკური გაიდლაინის შემუშავების პროცესში, რომელიც საშუალებას აძლევს დარეგისტრირებულ დაინტერესებულ მხარეებს გამოთქვან წუხილი ფაქტობრივი შეცდომების გამო, რომლებიც შეიძლება არსებობდეს გაიდლაინში კონსულტაციის შემდეგ და მის გამოქვეყნებამდე.
Primary research პირველადი კვლევა	Study generating original data rather than analysing data from existing studies (which is called secondary research). კვლევა, რომლის მიზანია ორიგინალური მონაცემების მიღება და არა არსებული კვლევების მონაცემთა ანალიზი (რასაც

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	მეორადი კვლევა ეწოდება).
Prognosis პროგნოზი	A probable course or outcome of a disease. Prognostic factors are patient or disease characteristics that influence the course. Good prognosis is associated with low rate of undesirable outcomes; poor prognosis is associated with a high rate of undesirable outcomes. დაავადების სავარაუდო მიმდინარეობა ან გამოსავალი. პროგნოზული ფაქტორები არის პაციენტის ან დაავადების მახასიათებლები, რომლებიც გავლენას ახდენენ მის მიმდინარეობაზე. კარგი პროგნოზი ასოცირებულია არასასურველი გამოსავლის დაბალ სიხშირესთან; ცუდი პროგნოზი ასოცირებულია არასასურველი გამოსავლის მაღალ სიხშირესთან.
Proprietary name დაპატენტებული სახელი	The brand name given by the manufacturer to a drug or device it produces. ბრენდის სახელი, რომელსაც მწარმოებელი არქმევს მის მიერ წარმოებულ წამალს ან მოწყობილობას.
QUADAS-quality assessment of diagnostic accuracy studies დიაგნოსტიკური სიზუსტის კვლევების ხარისხის შეფასება	A tool for the quality assessment of studies on the accuracy of diagnostic technologies. დიაგნოსტიკური ტექნოლოგიების სიზუსტის შემსწავლელი კვლევების ხარისხის შეფასების ინსტრუმენტი.
Qualitative research თვისობრივი კვლევა	Research concerned with subjective outcomes relating to social, emotional and experiential phenomena in health and social care. კვლევა, რომელიც შეისწავლის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროში სოციალური, ემოციური და გამოცდილებითი ფენომენების სუბიექტურ შედეგებს.
Quality of life ცხოვრების ხარისხი	See 'Health-related quality of life'. იხ. ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ცხოვრების ხარისხი
Quality-adjusted life-year (QALY) ხარისხიანი სიცოცხლის წლები	An index of survival that is adjusted to account for the patient's quality of life during this time. QALYs have the advantage of incorporating changes in both quantity (longevity/mortality) and quality (morbidity, psychological, functional, social and other factors) of life. Used to measure benefits in cost-utility analysis. გადარჩენის ინდექსი, რომელიც კორეგირებულია ამ დროის განმავლობაში პაციენტის სიცოცხლის ხარისხის ასახვის მიზნით. ასახავს ცვლილებას სიცოცხლის, როგორც რაოდენობრივი (ხანგრძლივობა/სიკვდილობა), ასევე ხარისხობრივი (ავადობა, ფსიქოლოგიური, ფუნქციური, სოციალური და სხვა ფაქტორები) თვალსაზრისით. იგი გამოიყენება სარგებლის საზომად ხარჯთ-სარგებლიანობის ანალიზის დროს.
Quick reference guide გაიდლაინის მოკლე ვერსია	A short, printed version of a clinical guideline. This is designed for use by healthcare professionals and other staff who will be following the guidance. It contains the recommendations (or a summary of the recommendations) but not the supporting evidence. კლინიკური გაიდლაინის მოკლე, ნაბეჭდი ვერსია. იგი შექმნილია ჯანდაცვის პროფესიონალებისა და სხვა პერსონალისათვის, რომლებმაც ეს გაიდლაინი უნდა გამოიყენონ. იგი მოიცავს რეკომენდაციებს (ან რეკომენდაციების მოკლე შეჯამებას), მაგრამ არა მტკიცებულებებს, რომელთა საფუძველზეც მოხდა მათი ჩამოყალიბება.

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

Randomisation რანდომიზაცია	Allocation of participants in a research study to two or more alternative groups using a chance procedure, such as computer-generated random numbers. This approach is used in an attempt to ensure there is an even distribution of participants with different characteristics between groups and thus reduce sources of bias. კვლევის დროს მონაწილეთა განაწილება ორ ან მეტ ალტერნატიულ ჯგუფში შემთხვევითად, მაგალითად კომპიუტერის მიერ გენერირებული შემთხვევითი რიცხვების მიხედვით.
Randomised controlled trial (RCT) რანდომიზებული კონტროლირებადი კვლევა	A comparative study in which participants are randomly allocated to intervention and control groups and followed up to examine differences in outcomes between the groups. შედარებითი კვლევა, რომელშიც მონაწილეები შემთხვევითად არიან განაწილებულნი ინტერვენციისა და საკონტროლო ჯგუფებში, და მათ აკვირდებიან ჯგუფებს შორის შედეგის განსხვავების გამოვლენის მიზნით.
Recommendations რეკომენდაციები	Formal, numbered paragraphs that give specific advice on using a drug or other treatment, diagnosing or treating a condition, or helping people lead healthier lives. ფორმალური, დანომრილი პარაგრაფები, რომლებიც იძლევა კონკრეტულ რჩევას წამლის ან სხვა სახის მკურნალობის გამოყენების, მდგომარეობის დიაგნოსტიკის ან მკურნალობის, ან უფრო ჯანმრთელი ცხოვრების ხელშეწყობის შესახებ.
Reference standard (or gold standard) რეფერენს სტანდარტი (ან ოქროს სტანდარტი)	An agreed standard, for example for a test or treatment, against which other interventions can be compared. შეთანხმებული სტანდარტი, მაგალითად, ტესტი ან მკურნალობა, რომელსაც შეიძლება შედარდეს სხვა ინტერვენციას.
Relative risk (RR) ფარდობითი რისკი	The number of times more likely or less likely an event is to happen in one group compared with another (calculated as the risk of the event in group A/the risk of the event in group B). რამდენჯერ უფრო მეტად სავარაუდოა ან ნაკლებად სავარაუდოა, რომ მოვლენა განვითარდეს ერთ ჯგუფში მეორესთან შედარებით (გამოითვლება, როგორც მოვლენის რისკი A ჯგუფში შეფარდებული მოვლენის რისკთან B ჯგუფში).
Relative risk reduction ფარდობითი რისკის შემცირება	The proportional reduction in risk between experimental and control participants in a trial. It is the complement of the relative risk. რისკის პროპორციული შემცირება კვლევის ექსპერიმენტულ და საკონტროლო ჯგუფებს შორის. განიხილება, როგორც ფარდობითი რისკის დამატება.
Reliability/repeatability სანდობა/განმეორებადობა	The degree of agreement exhibited when a measurement is repeated under identical conditions. Reliability refers to the degree to which the results obtained by a measurement procedure can be replicated. თანხმობის? ხარისხი, როდესაც გაზომვა მეორდება იდენტურ პირობებში. სანდობა მიუთითებს თუ რამდენად შესაძლოა გაზომვითი პროცედურით მიღებული შედეგის რეპლიკაცია.
Review of the literature ლიტერატურის მიმოხილვა	An article that summarises the evidence contained in a number of different individual studies and draws conclusions about their findings. It may or may not be systematically researched and

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	developed. სტატია, რომელშიც შეჯამებული სახით მოცემულია სხვადასხვა ინდივიდუალურ კვლევაში ასახული მტკიცებულებები და გამოტანილია დასკვნები მათი შედეგების შესახებ. იგი შეიძლება იყოს სისტემატური ან არა სისტემატური ხასიათის.
Review question მიმოხილვის შეკითხვა	A structured question about treatment and care that is formulated by the GDG from a structured clinical question in the scope to guide the systematic review. A review question has four components: • patients (the population under study) • interventions (what is being done) • comparisons (other main treatment options) • outcomes. სტრუქტურირებული შეკითხვა მკურნალობის ან დახმარების შესახებ, რომელიც ფორმულირებულია გაიდლაინის სამუშაო ჯგუფის მიერ სტრუქტურირებული კლინიკური შეკითხვის საფუძველზე სისტემატური მიმოხილვის ჩატარების მიზნით. მიმოხილვის შეკითხვას აქვს ოთხი კომპონენტი: • პაციენტები (საკვლევი პოპულაცია) • ინტერვენციები (რა კეთდება) • შედარება (მკურნალობის სხვა ძირითადი ვარიანტები) • შედეგები
Scope მოცულობა	This term relates to technology appraisals, clinical guidelines and public health guidance. Document created at the start of producing a piece of guidance outlining what the guidance will and will not cover. Organisations registered as stakeholders, consultees or commentators can comment on the draft scope during a consultation period. The final version of the scope – taking into account comments from the consultation – is used as a starting point for developing the guidance. ეს ტერმინი უკავშირდება ტექნოლოგიის შეფასებას, კლინიკურ გაიდლაინებს და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სახელმძღვანელოებს. გაიდლაინის შემუშავების საწყის ეტაპზე იქმნება დოკუმენტი, რომლის ასახავს რას მოიცავს გაიდლაინი და რას არა. დაინტერესებულ მხარედ რეგისტრირებულ ორგანიზაციებს, კონსულტანტებსა და კომენტატორებს შეუძლიათ კომენტარის გაკეთება მოცულობის დოკუმენტის სამუშაო ვერსიაზე კონსულტაციის პერიოდში. მოცულობის საბოლოო ვერსია – კონსულტაციის ფაზაში მიღებული კომენტარების გათვალისწინებით – გამოიყენება როგორც გაიდლაინის შემუშავების ამოსავალი წერტილი.
Scope notes (databases) მონაცემთა ბაზა	Scope notes provide additional information about database indexing terms, for example when the term was first used for indexing, how the term is applied in the database and used-for terms and see-

	related terms. მოცულობის დოკუმენტის შენიშვნები იძლევა დამატებით ინფორმაციას მონაცემთა ბაზების ტერმინთა ინდექსაციის შესახებ, მაგალითად როდესაც ტერმინი პირველად გამოიყენება ინდექსაციისათვის, როგორ გამოიყენება ტერმინი მონაცემთა ბაზაში და სხვა.
Search filter ძიების ფილტრი	A collection of search terms designed to retrieve selections of records, for example records of research using a specific study design or on a specific topic¹ ¹ InterTASC Information Specialists' Sub-Group, 'Search filter resource' [online]. Available from: www.york.ac.uk/inst/crd/intertasc/about.htm [accessed 28 July 2008]. საძიებო ტერმინთა ნაკრები, რომელიც ჩამოყალიბებულია შერჩეული ჩანაწერების მოსაპოვებლად, მაგალითად ჩანაწერები კვლევების შესახებ, რომლებშიც გამოყენებულია გარკვეული სახის დიზაინი ან ეძღვნება გარკვეულ თემას¹ ¹ InterTASC Information Specialists' Sub-Group, 'Search filter resource' [online]. Available from: www.york.ac.uk/inst/crd/intertasc/about.htm [accessed 28 July 2008].
Secondary benefits მეორადი სარგებელი	Benefits resulting from a treatment in addition to the primary, intended outcome. სარგებელი, რომელიც მიიღება მკურნალობის შედეგად პირველად, განზრახულ სარგებელთან დამატებით.
Selection bias (also allocation bias) შერჩევის სისტემური ცდომილება	A systematic bias in selecting participants for study groups, so that the groups have differences in prognosis and/or therapeutic sensitivities at baseline. Randomisation (with concealed allocation) of patients protects against this bias. კვლევის ჯგუფებისათვის მონაწილეთა შერჩევის სისტემური ცდომილება ისე, რომ საწყის ეტაპზე ჯგუფები განსხვავდება პროგნოზის და/ან მკურნალობისადმი მგრძობელობის მიხედვით. პაციენტთა რანდომიზაცია (დაფარული განაწილებით) ასეთი ცდომილებისაგან დაცვის საშუალებაა.
Sensitivity (of a test) მგრძობელობა (ტესტის)	The proportion of individuals classified as positive by the gold (or reference) standard, who are correctly identified by the study test. ოქროს (ან რეფერენს) სტანდარტის მიხედვით დადებითად კლასიფიცირებული ინდივიდთა ნაწილი, რომლებიც სწორად არიან იდენტიფიცირებულნი საკვლევი ტესტის მეშვეობით.
Sensitivity analysis მგრძობელობის ანალიზი	A means of representing uncertainty in the results of economic evaluations. Uncertainty may arise from missing data, imprecise estimates or methodological controversy. Sensitivity analysis also allows for exploring the generalisability of results to other settings. The analysis is repeated using different assumptions to examine the effect on the results. One-way simple sensitivity analysis (univariate analysis): each parameter is varied individually in order to isolate the consequences of each parameter on the results of the study. Multi-way simple sensitivity analysis (scenario analysis): two or more parameters are varied at the same time and the overall effect on the results is evaluated.

	Threshold sensitivity analysis: the critical value of parameters above or below which the conclusions of the study will change are identified. Probabilistic sensitivity analysis: probability distributions are assigned to the uncertain parameters and are incorporated into evaluation models based on decision analytical techniques (for example, Monte Carlo simulation). ეკონომიკურ შეფასებასთან დაკავშირებით არსებული გაურკვევლობის წარმოდგენის საშუალება. გაურკვევლობა შეიძლება გამოწვეული იყოს მონაცემების ნაკლებობით, არაზუსტი დაანგარიშებით ან წინააღმდეგობრივი მეთოდოლოგიის გამოყენებით. მგრძნობელობის ანალიზი იძლევა, ასევე, სხვა პირობებში შედეგების განზოგადებადობის შესწავლის საშუალებას. ანალიზი მეორდება სხვადასხვა ვარაუდების გამოყენებით, შედეგებზე მათი გავლენის დასადგენად. მგრძნობელობის ერთ-მხრივი მარტივი ანალიზი (უნივარიანტული ანალიზი): ყოველი პარამეტრი იცვლება ინდივიდუალურად იმისათვის, რომ მოხდეს თითოეული პარამეტრის კვლევის შედეგებზე გავლენის იზოლირება. მგრძნობელობის მრავალმხრივი ანალიზი (სცენარით ანალიზი): ორი ან მეტი პარამეტრი იცვლება ერთდროულად და ფასდება ჯამური ზეგავლენა შედეგზე. ზღურბლოვანი მგრძნობელობის ანალიზი: პარამეტრების კრიტიკული მნიშვნელობა, რომლის ზემოთ ან ქვემოთ კვლევის დასკვნები შეიცვლება დადგენილი სახით. ალბათობის (სავარაუდო?) მგრძნობელობის ანალიზი: ყალიბდება უცნობი პარამეტრების სავარაუდო განაწილება და შედის შეფასების მოდელში გადაწყვეტილების ანალიტიკური ტექნიკის მიხედვით (მაგ, მონტე კარლოს სიმულაცია).
Specificity (of a test) სპეციფიკურობა (ტესტის)	The proportion of individuals classified as negative by the gold (or reference) standard, who are correctly identified by the study test. ოქროს (ან რეფერენს) სტანდარტის მიხედვით უარყოფითად კლასიფიცირებული ინდივიდთა ნაწილი, რომლებიც სწორად არიან იდენტიფიცირებულნი საკვლევი ტესტის მეშვეობით.
Stakeholder დაინტერესებული მხარე	An organisation with an interest in a topic that the MoLHSA is developing a clinical guideline or piece of public health guidance on. Organisations that register as stakeholders can comment on the draft scope and the draft guidance. Stakeholders may be: • manufacturers of drugs or equipment • national patient and carer organisations • Other government organisations

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	organisations representing healthcare professionals. ორგანიზაცია, რომელიც დაინტერესებულია იმ თემით, რომელზედაც შჯსდს ქმნის კლინიკურ გაიდლაინს ან საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სახელმძღვანელოს. ორგანიზაციებს, რომლებიც დარეგისტრირებულნი არიან როგორც დაინტერესებული მხარეები შეუძლიათ კომენტარების გაკეთება გაიდლაინის მოცულობის დოკუმენტის პროექტზე ან საკუთრივ გაიდლაინის პროექტზე.
Statistical power სტატისტიკური სიმძლავრე	The ability to demonstrate an association when one exists. Power is related to sample size; the larger the sample size, the greater the power and the lower the risk that a possible association could be missed. ასოციაციის დემონსტრირების საშუალება მისი არსებობის შემთხვევაში. სიმძლავრე დაკავშირებულია ამონაკრების ზომასთან, რაც უფრო დიდია ამონაკრები, მით მეტია სიმძლავრე და უფრო ნაკლებია შესაძლო ასოციაციის გამორჩენის რისკი.
Structured clinical question სტრუქტურირებული კლინიკური შეკითხვა	A question that relates to the clinical and cost effectiveness of interventions or tests that are being considered for a given population in the guideline scope. This is not as detailed as a review question. შეკითხვა, რომელიც ეხება გაიდლაინის ფარგლებში მოცემული პოპულაციისათვის ინტერვენციის ან ტესტის კლინიკურ ასპექტს ან ხარჯ-ეფექტურობას. იგი არ არის ისეთივე დეტალური, როგორც მიმოხილვის შეკითხვა.
Synthesis of evidence მტკიცებულებათა სინთეზი	A generic term to describe methods used for summarising (comparing and contrasting) evidence into a clinically meaningful conclusion in order to answer a defined clinical question. This can include systematic review (with or without meta-analysis), qualitative and narrative summaries. საერთო ტერმინი, რომელიც ასახავს განსაზღვრული კლინიკური შეკითხვის პასუხის გაცემის მიზნით მტკიცებულებების კლინიკური აზრის მქონე დასკვნის სახით შეჯამებისათვის (შედარებისა და შეპირისპირების) გამოყენებულ მეთოდებს. ეს შეიძლება მოიცავდეს სისტემურ მიმოხილვას (მეტა-ანალიზით ან მის გარეშე), თვისობრივ და თხრობით რეზიუმეს.
Systematic review სისტემური მიმოხილვა	Research that summarises the evidence on a clearly formulated question according to a predefined protocol using systematic and explicit methods to identify, select and appraise relevant studies, and to extract, collate and report their findings. It may or may not use statistical meta-analysis. კვლევა, რომელიც აჯამებს ნათლად ჩამოყალიბებული შეკითხვის შესახებ არსებულ მტკიცებულებებს წინასწარ განსაზღვრული პროტოკოლის მიხედვით სისტემური და ზუსტი მეთოდების გამოყენებით, რომელთა მეშვეობითაც ხდება შესაბამისი კვლევების იდენტიფიკაცია, შერჩევა და შეფასება, და მათი შედეგების ამოკრება, შეჯერება და მოხსენება. იგი შეიძლება იყენებდეს ან არ იყენებდეს სტატისტიკურ მეტა-ანალიზს.
Technology assessment ტექნოლოგიის შეფასება	The process of evaluating the clinical, economic and other evidence relating to use of a technology in order to formulate guidance on its

გაიდლაინების სახელმძღვანელო-დანართი

	most efficient use. ტექნოლოგიის გამოყენებასთან დაკავშირებული კლინიკური, ეკონომიკური და სხვა სახის მტკიცებულებების შეფასება, მისი ყველაზე ეფექტური გამოყენებისათვის რეკომენდაციების ფორმულირების მიზნით.
Test-and-treat strategy ”გამოიკვლიე და უმკურნალე” სტრატეგია	Testing all individuals presenting with suspected of having a condition, and treating only those with a particular test result. გარკვეულ მდგომარეობაზე საექვო ყველა ინდივიდის ტესტირება და შემდეგ მხოლოდ მათი მკურნალობა, ვისაც გარკვეული ტესტის შედეგი აქვს.
Treatment allocation მკურნალობისთვის განაწილება	Assigning a participant to a particular arm of a trial. მონაწილის განაწილება კვლევის გარკვეულ ჯგუფში
Treatment options მკურნალობის ვარიანტები	The choices of intervention available. არსებული ინტერვენციების არჩევანი
Patient version of the guideline გაიდლაინის ვერსია პაციენტისთვის	A summary of guidelines in everyday language for patients, carers and the general public. გაიდლაინის მოკლე შეჯამება პაციენტებისათვის, მომვლელებისა და ზოგადად მოსახლეობისათვის გასაგებ ენაზე.
Utility უტილიტური ერთეული	A measure of the strength of an individual’s preference for a specific health state in relation to alternative health states. The utility scale assigns numerical values on a scale from 0 (death) to 1 (optimal or ‘perfect’ health). Health states can be considered worse than death and thus have a negative value. ინდივიდის მიერ ჯანმრთელობის გარკვეული მდგომარეობისათვის ალტერნატიულ მდგომარეობასთან შედარებით უპირატესობის მინიჭების საზომი. უტილიტარობის შკალა რიცხობრივ მნიშვნელობას ანიჭებს 0-დან (სიკვდილი) 1-მე (ოპტიმალური ან “სრული” ჯანმრთელობა) შკალაზე. ჯანმრთელობის მდგომარეობა შეიძლება ჩაითვალოს სიკვდილზე უარესად და ამდენად ჰქონდეს უარყოფითი მნიშვნელობა.
Utility weight უტილიტური წონა	The utility weight of a certain health state is most often expressed as a value on a scale of 0 to 1, where 0 represents death and 1 represents perfect health. To measure utility weights of a certain health state, i.e. the quality of life experienced when in that health state, large patient surveys are performed using questionnaires such as the EuroQol instrument. ჯანმრთელობის გარკვეული მდგომარეობის უტილიტარობის წონა ყველაზე ხშირად გამოიხატება 0-დან 1-მდე შკალაზე განსაზღვრული მნიშვნელობით, სადაც 0 შეესაბამება სიკვდილს და 1 – სრულ ჯანმრთელობას. ჯანმრთელობის გარკვეული მდგომარეობის უტილიტარობის წონის ანუ ასეთ მდგომარეობაში სიცოცხლის ხარისხის დასადგენად ტარდება პაციენტთა ფართომასშტაბიანი კვლევები კითხვარის გამოყენებით, როგორცაა მაგალითად EuroQol.